

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा,
विभागीय कृषि संशोधन केंद्र,
शेंडा पार्क, कोल्हापूर

जिल्हा	इशारा दिल्याचा दिनांक	इशारा
कोल्हापूर, सातारा	०९.०३.२०२२	दिनांक ९ व १० मार्च रोजी कोल्हापूर व सातारा जिल्ह्यांमध्ये तुरळक ठिकाणी मेघ गर्जना, विजांचा कडकडाट व ताशी ३० ते ४० किमी इतक्या वेगाच्या वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

शेतीविषयक उपाययोजना

जिल्हा	पिक	अवस्था	परिणाम	सल्ला
कोल्हापूर, सातारा	गहू	पक्वता	काढणीस आलेले पक्व पिक पावसामुळे भिजू शकते. काढणी केलेला शेतीमाल पावसामुळे भिजू शकतो व खराब होऊ शकतो.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ काढणीस आलेल्या पिकाची त्वरित काढणी आणि मळणी करून घ्यावी. ➤ मळणी करून तयार झालेला शेती माल सुरक्षित ठिकाणी ठेवावा. ➤ काढणी केलेला शेतीमाल शेतामध्ये असल्यास त्वरित तो पॉलीथीन शीटने झाकून ठेवावा.
	रब्बी ज्वारी	पक्वता	काढणीस आलेले पक्व पिक पावसामुळे भिजू शकते. काढणी केलेला शेतीमाल पावसामुळे भिजू शकतो व खराब होऊ शकतो.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ काढणीस आलेल्या पिकाची त्वरित काढणी आणि मळणी करून घ्यावी. ➤ मळणी करून तयार झालेला शेती माल सुरक्षित ठिकाणी

				<p>ठेवावा.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ काढणी केलेला शेतीमाल शेतामध्ये असल्यास त्वरित तो पॉलीथीन शीटने झाकून ठेवावा.
हरभरा	पक्वता	काढणीस आलेले पक्व पिक पावसामुळे भिजू शकते. काढणी केलेला शेतीमाल पावसामुळे भिजू शकतो व खराब होऊ शकतो.		<ul style="list-style-type: none"> ➤ काढणी केलेला शेतीमाल शेतामध्ये असल्यास त्वरित तो पॉलीथीन शीटने झाकून ठेवावा. ➤ काढणीस आलेल्या पिकाची त्वरित काढणी आणि मळणी करून घ्यावी. ➤ मळणी करून तयार झालेला शेती माल सुरक्षित ठिकाणी ठेवावा.
द्राक्ष	पक्वता	काढणीस आलेले द्राक्ष घड पावसामुळे भिजू शकतात व खराब होऊ शकतात. फळबागेत पावसामुळे पाणी साठू शकते.		<ul style="list-style-type: none"> ➤ काढणीस आलेल्या द्राक्ष घडांची त्वरित काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. ➤ फळ बागेमध्ये पावसाचे पाणी साठणार नाही यासाठी चर तयार करावेत.
जनावरे	वाढीची	जनावरे उघड्यावर चारावयास नेली असता त्यांच्यावर वीज पडण्याचा धोका निर्माण होऊ शकतो		<ul style="list-style-type: none"> ➤ जनावरे शक्यतो बाहेर चारावयास नेऊ नयेत. ➤ जनावरे सुरक्षित ठिकाणी बांधावीत.
कुक्कुटपालन	वाढीची	वेगाच्या वाऱ्याने कच्चे शेड उडून जाऊन पक्ष्यांना धोका निर्माण होऊ शकतो.		<ul style="list-style-type: none"> ➤ पोल्ट्री पक्षी पक्क्या शेड मध्ये सुरक्षित ठिकाणी ठेवावेत.

वादळ, मेघ गर्जना आणि आकाशीय वीज: काय करावे आणि काय करू नये

घराबाहेर विजेचा धोका टाळण्यासाठी, सुरक्षित राहण्यासाठी आणि जोखीम कमी करण्यासाठी खालील काही सल्ले दिलेले आहेत:

घरा बाहेर किंवा उघड्या मैदानात असल्यास काय करावे आणि काय करू नये

- बाहेरील नियोजित कार्यक्रम किंवा अन्य कार्य मध्ये सहभागी होण्यापूर्वी हवामानाचा अंदाज तपासावा जर हवामानाच्या अंदाजात वादळी पावासाची शक्यता वर्तवली गेली असेल तर बाहेरील कार्यक्रम किंवा अन्य कार्य नंतर करावे / ठेवावे किंवा प्रत्यक्ष सहभाग टाळावा.
- आकाशात मेघगर्जना किंवा वीजा चमकत असल्यास घराच्या आत किंवा सुरक्षित आश्रयालयात जावे म्हणजे धातुंची रचना असलेले किंवा धातु पासून बांधकाम केलेले ठिकाण सोडावे आणि सुरक्षित निवारा म्हणजे पक्के घर पक्की इमारत किंवा खिडक्या गुंडाळलेल्या / बंद, पोलादी छप्पर असलेल्या वाहनांचा समावेश होतो.
- 30/30 वीजेच्या सुरक्षितेचा नियम लक्षात ठेवा म्हणजे आकाशीय वीज चमकल्यानंतर, गर्जना ऐकण्यापूर्वी तुम्ही 30 मोजण्याच्या आत सुरक्षित ठिकाणी जा आणि मेघगर्जनेचा शेवटचा आवाज ऐकल्यानंतर 30 मिनिटांसाठी घरात रहा.
- जर तुम्ही मेघगर्जनेत सापडले असल्यास व जवळपास सुरक्षित आसरा नसेल तर ताबडतोब डोंगर, डोंगर रस्ता किंवा शिखरे अशा उंच भागातून बाहेर जा. निवाऱ्यासाठी कधीही डोक्यावर असलेल उंच कडा किंवा खडकाळ जागेचा वापर करू नका.
- पाण्याने भरलेले डबके, तलाव आणि इतर पाण्यांच्या ठिकाणापासून पासून त्वरित बाहेर पडा व तेथून दूर जा. जर आपण मैदानी पाण्यासारख्या क्षेत्रात (उदा. धान प्रत्यारोपण) काम करत असल्यास तर ताबडतोब शेताच्या बाहेर कोरड्या क्षेत्रात (किमान शेताच्या सीमेवर) जा.
- तद्वतच, सखल भागात एक निवारा शोधा आणि निवडलेल्या जागेला पूर येण्याची शक्यता हे सुनिश्चित करा.
- जमिनीवर सपाट झोपू नका कारण यामुळे आपले शरीर जास्त जागा व्यापू शकते व आपले लक्ष्य होऊ शकते.

- जर कोठेही निवारा उपलब्ध नसेल तर ताबडतोब विजेच्या काऊचमध्ये जा. (म्हणजे पाय पोटाशी दुमडून बसणे (एकत्रित स्पर्श करून) किंवा घट्ट बॉलमध्ये बसा, हात पाय गुंडाळून बसा, डोके खाली केलेले, कान झाकलेले आणि डोळे बंद करा). यामुळे आपणास विळखा पडतो व आपल्या शरीराचा आकार लहान होतो यामुळे शक्य तितके लहान लक्ष्य होण्यास मदत होते.
- आपल्या गळ्याच्या मागील बाजूस उभे झालेले केस हे सूचित करतात की वीज जवळ आहे.
- वीजे वर चालणारी सर्व उपकरणे व वस्तु उदा. फोन, पोवर, धातुचे कुंपण, पवनचक्की. पासून दूर राहवे वादळ येण्यापूर्वी कोणतीही इलेक्ट्रॉनिक/ इलेक्ट्रीक उपकरणांची चांगल्या प्रकारे जोडणी खंडित करावी.
- आपल्या उपकरणांचे संरक्षण करण्यासाठी होम-हाऊस लाट संरक्षकांसह घरास सुसज्ज करा.
- झाडे आणि विशेषतः विरल झाडाखाली आश्रय घेऊ नका कारण यात विद्युत प्रवाह येऊ शकतो.
- रबबर-तळवे असलेले शूज आणि कारचे टायर विजेपासून संरक्षण देत नाहीत.
- घरा बाहेरील हलक्या वस्तू सुरक्षित करा कारण सोसाट्या च्या वाऱ्याने त्या उडून गेल्यास नुकसान होऊ शकतात.
- जर आपल्याकडे विद्युत रोधक जसे फोम पॅड किंवा कोरड्या कपड्यांची धातु विहरित फ्री बॅग असेल तर ती आपल्या खाली ठेवा.
- वादळाच्या वेळी आपण एखाद्या गटात असाल तर एकमेकांपासून विभक्त व्हा. जर दुर्दैवाने विज कोसळली किंवा अन्य नकोसी घटना घडली तर जखमींची संख्या कमी होईल.
- अद्ययावत माहिती किंवा सूचनांसाठी स्थानिक रेडिओ आणि दूरदर्शन स्टेशन ऐकणे सुरु ठेवा, कारण रस्ते किंवा समुदायाच्या काही भागात प्रवेश अवरोधित केला जाऊ शकतो.
- ज्या लोकांना विशेष मदतीची आवश्यकता असू शकेल अशा लोकांना मदत करा जसे की छोटे मुले मोठी मुले आणि वृद्ध.

- विजेची तार खाली पडलेली असेल तर त्या पासून दूर रहा व त्वरित त्यांचा अहवाल / तक्रार संबंधितांना द्या.

शेतात असतांना जर मेघ गर्जना होत असेल तर काय करावे काय करू नये

काय करावे

- मेघगर्जनाच्या पार्श्वभूमीवर फळबागांना आणि माजीपाला पिकामध्ये आधार आणि यांत्रिक सहाय्य द्यावे.
- जर शेतकरी शेतात असतील आणि त्यांना कोणताही निवारा मिळाला नसेल तर त्या परीसरातील सर्वात उंच वस्तु टाळा जर फक्त तुरळक झाडे जवळपास असतील तर सर्वात चांगले संरक्षण म्हणजे उघड्यावर दबा धरून बसावे (आपले पाय पोटाशी हातावर आणि डोळे झाकावे म्हणजे शरीराचा आकार कमी करणे).
- प्राण्यांना खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवा
- प्राण्यांना ट्रॅक्टर आणि इतर धातूंच्या शेतीच्या उपकरणापासून दूर ठेवा
- शेतातील उभ्या पीकामधून नको असलेल पाणी काढून टाका.
- जर शेतातील पीक / उत्पादन शेतात राहिले असल्यास पॉलीथीन शीटने झाकून ठेवा.

हे करू नका

- विद्युत उपकरणे किंवा वायर/केबल यांचा संपर्क टाळा.
- कोणत्याही धातू ट्रॅक्टर, शेतीची उपकरणे आणि दुचाकीचा संपर्क दूर ठेवा. जे धातू वा इतर पृष्ठभाग विद्युत वाहक आहेत.
- आपल्या प्राण्यांना खाली जमू देऊ नका. प्राण्यांकडे लक्ष ठेवा आणि त्यांना आपल्या थेट नियंत्रण ठेवण्याचा प्रयत्न करा